

**СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ В КЛІНІЧНІЙ
ПСИХОЛОГІЇ**

Спеціальність: **С4 «Психологія»**

Освітньо-професійна програма: **Клінічна психологія**

Код компонента в освітній програмі: **ОК 9**

Рівень вищої освіти: **другий (магістерський)**

Форма здобуття освіти: **очна (денна)**

Рік навчання: **1**

Семестр(и): **1 (осінній)**

Тип освітнього компонента: **нормативний**

Навчальний рік: **2025-2026**

Обсяг: **3 кредити ECTS (90 год.)**

Навчальні заняття: **лекції, практичні заняття, консультації**

Підсумковий контроль: **залік**

Пререквізити: **обсяг знань достатній для вступу на спеціальність**

Кафедра/підрозділ: **кафедра української мови, психології та педагогіки, пр. Науки, 4, корпус А, 5 поверх**

Керівник освітнього компонента: **Соколова Ірина Михайлівна,**
email: im.sokolova@kntmu.edu.ua

ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Курс «**Методологія наукового дослідження в клінічній психології**» спрямований на формування у здобувачів системного розуміння теоретико-методологічних основ наукової діяльності у сфері клінічної психології, принципів побудови, проведення та інтерпретації емпіричних досліджень. Дисципліна поєднує філософсько-наукові, психологічні й статистичні підходи до дослідження психічних явищ, сприяє розвитку здатності критично аналізувати наукові дані, формулювати гіпотези та обирати адекватні методи дослідження психічного здоров'я, його порушень і процесів відновлення.

МЕТА КУРСУ. Здобувачі навчатимуться визначати предмет, об'єкт, мету, завдання та гіпотезу дослідження в галузі клінічної психології, розуміти логіку наукового пізнання, критерії валідності, надійності та репрезентативності результатів, а також етичні аспекти проведення психологічних експериментів. Вони оволодіють знаннями про кількісні та якісні методи дослідження, методи обробки даних і підготовки наукових звітів, статей та магістерських робіт.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

- знати основні принципи, етапи та методологічні підходи у наукових дослідженнях з клінічної психології;
- розуміти структуру наукового пізнання, типи досліджень (емпіричне, теоретичне, експериментальне, кореляційне, клініко-психологічне), а також вимоги до наукової новизни та достовірності результатів;
- володіти знаннями про психодіагностичні, експериментальні, аналітичні та статистичні методи, що застосовуються у клінічній психології;
- уміти формулювати гіпотези, обирати адекватні методики, планувати етапи дослідження, збирати та аналізувати емпіричні дані;
- використовувати набуті знання для підготовки звітів, статей, магістерських робіт, а також для участі у наукових проєктах і мультидисциплінарних дослідженнях;
- розвивати навички наукового мислення, критичного аналізу, дотримання академічної доброчесності, етичного ставлення до учасників досліджень, здатності до рефлексії й самостійного проведення наукових пошуків у сфері клінічної психології.

ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА**Перелік тем лекцій (20 год.):**

1. Наука й наукові дослідження у сучасному світі
2. Основи методології наукової діяльності.
3. Особистість вченого у формуванні наукової школи
4. Теоретичні методи наукового дослідження
5. Емпіричні методи наукового дослідження
6. Основні вимоги до наукових робіт
7. Структура дослідження: обґрунтування актуальності та визначення теми дослідження, його мети та завдань
8. Презентація результатів наукових досліджень
9. Технологія написання наукових публікацій. Академічна доброчесність
10. Етика наукових досліджень

Перелік тем практичної роботи (20 год):

1. Наука й наукові дослідження у сучасному світі
2. Основи методології наукової діяльності.
3. Особистість вченого у формуванні наукової школи
4. Теоретичні методи наукового дослідження
5. Емпіричні методи наукового дослідження
6. Основні вимоги до наукових робіт
7. Структура дослідження: обґрунтування актуальності та визначення теми дослідження, його мети та завдань
8. Презентація результатів наукових досліджень
9. Технологія написання наукових публікацій. Академічна доброчесність
10. Етика наукових досліджень

11. Перелік тем самостійної роботи студента (50 год.)

1. Наука й наукові дослідження у сучасному світі
2. Основи методології наукової діяльності.
3. Особистість вченого у формуванні наукової школи
4. Теоретичні методи наукового дослідження
5. Емпіричні методи наукового дослідження
6. Основні вимоги до наукових робіт
7. Структура дослідження: обґрунтування актуальності та визначення теми дослідження, його мети та завдань
8. Презентація результатів наукових досліджень
9. Технологія написання наукових публікацій. Академічна доброчесність
10. Етика наукових досліджень

Робота з родинами пацієнтів: підтримка, консультування, профілактика

СРС спрямована на поглиблення та закріплення теоретичних знань, отриманих під час аудиторного навчання та сприяють формуванню професійних компетентностей. Результати СРС підлягають контролю та включені до підсумкового контролю знань.

Консультації: онлайн, за попередньою реєстрацією на сторінці курсу в Системі дистанційного навчання курсу.

Методи навчання: лекції, інтерактивні дискусії, робота в малих групах, аналіз і розв'язання комунікативних ситуацій, метод кейсів, рольові ігри, моделювання професійних діалогів, тренінгові вправи з розвитку комунікативних навичок, метод самопрезентації, мозковий штурм.

ОЦІНЮВАННЯ

Поточна навчальна діяльність (ПНД). Оцінювання успішності здобувачів освіти здійснюється відповідно до Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в ХНМУ (<https://knmu.edu.ua/documents/normatyvni-dokumenty-navchalnogo-proczesu/>). Оцінка за практичне чи підсумкове заняття становить від 2 до 5 балів. Подання завдань за запізненням з неповажних причин тягне за собою зниження оцінки відповідно до відсотка запізнення в часі від часу виконання завдання. Завдання перевіряються до 24 год. Оцінки виставляються у електронний журнал. Незадовільні оцінки відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf).

В кінці семестру середня оцінка за семестр конвертується у багатобальну оцінку (70 – 120 балів) відповідно до таблиці 1 Інструкції з оцінювання (див. вище). Середнє арифметичне ПНД становить загальну навчальну діяльність (ЗНД).

Індивідуальні завдання (ІЗ) оцінюються до 10 балів.

Підсумковий контроль. Умовою допуску до заліку є набрання 70 балів ЗНД. Оцінка за д.залік становить від 50 до 80 балів.

Оцінка з дисципліни (ОД). $ОД = ЗНД + ІЗ + 3$.

Оскарження результатів підсумкового контролю проводиться у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_apel_kontrol.pdf).

ПОЛІТИКИ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Рекомендації щодо роботи на курсі: брати активну участь у всіх формах роботи на заняттях, присвячувати 1-2 год. щодня виконанню самостійної роботи та підготовці до занять, ставити запитання під час занять, відвідувати консультації, вчасно здавати завдання та виконувати усі форми контролю.

Відвідування занять. Відвідування лекцій є обов'язковим. Формою одягу під час офлайн-занять є білий медичний халат. При запізнення більше ніж на 5 хвилин ви можете бути не допущені до заняття. Пропущені заняття відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf).

Академічна доброчесність. ХНМУ стоїть на позиціях нульової толерантності до проявів академічної недоброчесності. Будь-які порушення принципів академічної доброчесності тягнуть за собою відповідальність у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_ad-1.pdf).

Використання електронних гаджетів та інструментів штучного інтелекту допускається лише з дозволу викладача.

Політика щодо осіб з особливими освітніми потребами. Здобувачі з особливими освітніми потребами мають зв'язатися з викладачем задля розробки індивідуальної освітньої траєкторії.

Час відповіді викладача: 24 години.

Технічні вимоги до роботи на курсі:

- доступ до комп'ютера, ноутбука, планшета чи смартфона
- корпоративний обліковий запис Google з власним фото
- навички роботи з Google Workspace (Google Meet, Docs, Sheets, Slides, Forms) та Moodle

Технічна підтримка: АСУ (ev.shevtsov@knmu.edu.ua), Google (tehotdelknmu@gmail.com), Moodle (al.korol@knmu.edu.ua)

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Галян О. В. Методологія та організація наукових досліджень: навч.-метод. видання. Луцьк : Вежа-Друк, 2021. 26 с

2. Методологія наукових досліджень : Методичні рекомендації з освітньої компоненти для підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 053 Психологія / Уклад.: Г.В. Пирог. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І.Франка, 2022. 52 с.

3. Медвідь В. Ю., Данько Ю. І., Коблянська І. І. Методологія та організація наукових досліджень (у структурно-логічних схемах і таблицях): навч. посіб. Суми: СНАУ, 2020. 220 с.

4. Основи наукових досліджень [Електронний ресурс] : навч. посібник / Т. М. Брикова, О. Г. Терешкін. – Електрон. дані. – Х. : ХДУХТ, 2020. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM); 12 см. – Назва з тит. екрана.

Зав. кафедри української мови,
психології та педагогіки

Людмила ФОМІНА